

УДК 94.769

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/93-2-2>

Михайло ТИМОШИК,
orcid.org/0000-0001-5105-0241

кандидат економічних наук,
докторант першого року навчання

Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
(Тернопіль, Україна) yashchushchak@gmail.com

ЛЕГІТИМАЦІЯ ВЛАДИ ЧЕРЕЗ НАГОРОДИ: ІСТОРИЧНИЙ АНАЛІЗ СИМВОЛІЧНОГО КАПІТАЛУ ТА СУСПІЛЬНОГО ПРОТЕСТУ

Система державних нагород виникла як інструмент консолідації влади, простежуючись від орденів європейських монархій до радянських відзнак. Протягом століть цей механізм служив для закріплення соціальних ієрархій та формування лояльності. Однак у сучасних умовах він часто перетворюється на засіб політичної маніпуляції, особливо коли нагородження отримують особи з суперечливою репутацією.

Концепція П'єра Бурдьє про символічний капітал допомагає зрозуміти, чому політичні еліти продовжують використовувати нагороди для легітимації своєї влади. Нагороди створюють ілюзію загального визнання, навіть коли суспільство не підтримує політику нагороджених. Це особливо помітно у випадках, коли нагороди вручаються за політично мотивованими рішеннями, а не реальними досягненнями.

Історичний досвід показує, що суспільство часто реагує на спроби маніпуляції через нагороди. Приклади включають масові протести проти Нобелівської премії миру 2012 року чи скандали навколо російських орденів після 2014 року. У цифрову епоху соціальні медіа значно посилили можливості громадського впливу, роблячи кожне нагородження предметом публічного обговорення.

Аналіз останніх років демонструє зростання критики щодо «незаслужених» нагород. Суспільство все частіше вимагає прозорості в процедурах нагородження та врахування моральних критеріїв. Це призводить до нових явищ, таких як скасування церемоній, публічні вибачення чи зміна статусу нагород (наприклад, випадки з кіно-преміями для осіб, звинувачених у злочинах).

Традиційні системи нагородження втрачають свою легітимність у міру зростання громадської свідомості. У майбутньому вони або мусять адаптуватися до вимог відкритості та справедливості, або ризикують стати анахронізмом. Досвід останніх десятиліть доводить, що суспільство вже бере на себе функцію «морального арбітра», формулюючи нові стандарти публічного визнання.

Ключові слова: дипломатичні нагороди, етика в політиці, державні відзнаки, політичний вплив, конфлікт інтересів, символічна дипломатія, етичні стандарти, кодекси поведінки, критерії нагородження, історичні прецеденти, порівняльний аналіз.

Mykhailo TYMOSHYK,
orcid.org/0000-0001-5105-0241

PhD in Economics,
First year Doctoral Student

Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University
(Ternopil, Ukraine) yashchushchak@gmail.com

LEGITIMATION OF POWER THROUGH REWARDS: A HISTORICAL ANALYSIS OF SYMBOLIC CAPITAL AND SOCIAL PROTEST

The system of state awards emerged as a tool for consolidating power, tracing its origins from the orders of European monarchies to Soviet distinctions. Over the centuries, this mechanism has served to reinforce social hierarchies and foster loyalty. However, in modern contexts, it often transforms into an instrument of political manipulation, particularly when awards are granted to individuals with controversial reputations.

Pierre Bourdieu's concept of symbolic capital helps explain why political elites continue to use awards to legitimize their authority. Awards create an illusion of universal recognition, even when the public does not support the policies of the recipients. This is especially evident in cases where awards are given for politically motivated decisions rather than genuine achievements.

Historical experience shows that society often reacts to attempts at manipulation through awards. Examples include mass protests against the 2012 Nobel Peace Prize or scandals surrounding Russian state honors after 2014. In the digital age, social media has significantly amplified public influence, turning each such award ceremony into a subject of widespread debate.

Recent analysis demonstrates growing criticism of "undeserved" awards. Society increasingly demands transparency in award procedures and the consideration of ethical criteria. This has led to new phenomena, such as the cancellation of ceremonies, public apologies, or the revocation of honors (for instance, cases involving film awards for individuals accused of crimes).

Traditional award systems are losing legitimacy as public awareness grows. In the future, they must either adapt to demands for openness and fairness or risk becoming obsolete. The experience of recent decades proves that society is already assuming the role of a "moral arbiter," establishing new standards for public recognition.

Key words: diplomatic awards, political ethics, state honors, political influence, conflict of interest, symbolic diplomacy, ethical standards, codes of conduct, award criteria, historical precedents, comparative analysis.

Актуальність теми наукового дослідження.

Сучасна міжнародна політика потребує інноваційних підходів до впливу, що зумовлює звернення до історичного досвіду використання нагород у дипломатії. Протягом століть системи державних відзнак ефективно застосовувалися для формування альянсів, винагородження лояльності та створення мереж впливових союзників. Ця практика залишається цінним джерелом для розробки сучасних стратегій «м'якої сили».

Досвід європейських монархій, Британської імперії та інших держав демонструє, що нагороди виконували кілька ключових функцій: символічне визнання, стимулювання політичної відданості та інтеграція еліт. Особливо ефективними вони були в колоніальних системах, де поєднання престижу і матеріальних вигод забезпечувало стабільність. Ці історичні механізми можуть бути адаптовані до сучасних реалій.

Сьогодні нагородні системи стали важливим інструментом формування міжнародного іміджу. Країни використовують їх для залучення іноземних еліт, підтримки діаспор та просування культурного впливу. Прикладами слугують програми ЄС, США та Китаю, де нагороди виконують роль інструменту геополітичного впливу.

Ефективне використання нагород вимагає чіткої стратегії, що поєднує символічне визнання з конкретними політичними цілями. Однак існує ризик їх перетворення на інструмент маніпуляцій або корупції. Тому важливим аспектом є розробка прозорих критеріїв нагородження та дотримання етичних стандартів.

Аналіз історичного та сучасного досвіду використання нагород дозволяє визначити оптимальні механізми їх застосування в дипломатії. Перспективними напрямками є розробка цільових нагороджувальних кампаній, поєднання традиційних і сучасних форм визнання та інтеграція цих практик у стратегії міжнародного впливу. Це відкриває нові можливості для неформальної дипломатії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій із зазначеної наукової проблематики. Сучасна наукова література демонструє зростаючий інтерес до вивчення нагород як інструменту дипломатичного

впливу. Дослідники виділяють кілька ключових напрямів у вивченні цієї проблематики.

Останні роботи істориків (наприклад, дослідження європейських систем нагородження) показують, як еволюціонували механізми використання нагород для політичних цілей. Особливу увагу приділяється трансформації цих практик у XX столітті, коли традиційні монархічні системи адаптувалися до умов сучасних держав. (Sonia Faleiro, 2018)

Аналіз публікацій останніх років свідчить про активне використання нагород у публічній дипломатії. Дослідники (Shukla, Sunil & Dwivedi, A., 2021) відзначають, що такі країни як Китай, США та країни ЄС розвивають цілі системи дипломатичних нагород для посилення свого міжнародного впливу.

Сучасні наукові роботи (Kumar, C., 2021) акцентують увагу на зв'язку між нагороджувальними практиками та геополітичними інтересами держав. Особливо це проявляється у відносинах з країнами, що розвиваються, де нагороди часто поєднуються з економічною допомогою чи іншими формами підтримки.

Останні дослідження (Fromkin, D., 1995) піднімають питання про необхідність розробки чітких етичних стандартів у сфері дипломатичного нагородження. Науковці пропонують різні підходи до вирішення проблеми потенційних конфліктів інтересів.

Сучасні дослідження (Massoud, M. F., 2014) вказують на нові тенденції, такі як цифровізація нагородних систем та їх інтеграція у стратегії «м'якої сили». Це відкриває нові можливості для аналізу та практичного застосування нагород у міжнародних відносинах.

Висновки досліджень підтверджують, що вивчення дипломатичних нагород залишається актуальним напрямком, який потребує подальшого розвитку з урахуванням сучасних глобальних викликів.

Мета дослідження полягає у комплексному дослідженні механізмів використання державних нагород як інструменту дипломатичного впливу. Основні завдання дослідження включають:

Систематизацію історичного досвіду застосування нагородних систем у міжнародних відносинах, з акцентом на ключові періоди їх трансформації.

Вивчення ефективних моделей впливу через нагородження, включаючи: створення мереж лояльності, закріплення союзницьких відносин, формування позитивного іміджу держави.

Порівняльний аналіз історичних та сучасних практик нагородження в різних політичних системах.

Оцінку сучасних тенденцій використання нагород у контексті: цифрової дипломатії, культурного впливу, міжнародного співробітництва

Результати дослідження сприятимуть розробці науково обґрунтованих підходів до використання нагород у зовнішній політиці, що особливо актуально в умовах глобальної конкуренції та інформаційних війн.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Наприкінці 2018 року прем'єр-міністр Індії Нарендра Моді (Narendra Damodardas Modi) використав туризм як виправдання для спорудження найвищого в світі пам'ятника іншому індійському борцю за свободу Сардара Валлабххая Пателя (Vallabhbhai Patel), ціна якого склала майже півмільярда доларів. Критики представили цю ініціативу як прозорий прийом Моді з метою самозвеличення. Зіткнувшись із зростаючими звинуваченнями у кримінальних проступках та економічних зловживаннях, прем'єр-міністр Індії Нарендра Моді 31 жовтня відкрив найвищу у світі статую в окрузі Нармада штату Гуджарат, вартістю понад 400 мільйонів доларів. Статуя єдності зображує Сардара Валлабххай Пателя, провідного борця за свободу, який обіймав посаду першого заступника прем'єр-міністра Індії з 1947 по 1950 рік.

У своїй промові на церемонії відкриття Моді назвав статую «джерелом єдності... З цим почуттям ми повинні йти... і йти з мрією зробити країну єдиною Індією, вищою Індією». Більш конкретно, залучаючи туристів з усього світу, «це призведе до створення робочих місць», сказав він, і «процвітання» для корінних народів, які називають цей регіон своїм домом.

Немає жодних аргументів проти увічнення досягнень Пателя. Як заступник прем'єр-міністра та міністр внутрішніх справ, він очолював інтеграцію князівств до складу Індії. Премія імені Сардара Пателя та імені Сардара Ратни щорічно вручається Фондом Сардара Валлабххая Пателя на згадку про Сардара Валлабххая Пателя. Премія імені Сардара Пателя була заснована 31 жовтня 2006 року на 131-ту річницю з дня народження

Сардара Валлабххая Пателя, а також на 60-ту річницю Дня Республіки Індія, 26 січня 2009 року. Метою обох нагород є просування його ідеалів, відомої філософії національної інтеграції країни, серед осіб індійського походження, які не проживають в Індії. Премія присуджується видатним особам, які зробили значний внесок у розбудову нації та/або в технологічний та науковий прогрес у певній галузі, в якій вони є відомими експертами.

Назва статуї є натяком на цей процес об'єднання. І бідні країни мають таке ж право на міфотворення, як і багаті. Національна тенденція ігнорувати історію колоніальної Індії, незважаючи на натхненний рух, який здобув незалежність, потребує виправлення.

Тим не менш, індійці заслуговують на пояснення від уряду щодо надмірної вартості статуї. Зрештою, Патель був гандіанцем, відданим його суворим методам. Вшанувати аскета найвищою статуєю у світі – це сумнівний вибір, який змушує людей замислюватися, чи справді статуя відображає те, як Моді хоче, щоб його сприймав світ. На веб-сайті статуї розміщено майже 100 зображень прем'єр-міністра, який оглядає це місце – вдвічі більше зображень, самого Пателя.

Обіцянка Моді щодо створення робочих місць також є неширою. Аналіз, проведений організацією журналістики даних IndiaSpend, показує, що за ті ж кошти уряд міг би профінансувати дев'ять вищих навчальних закладів, шість місій на Марс та п'ять нових сонячних електростанцій.

Рівень безробіття в Індії є найвищим за останні 20 років. У звіті Світового банку, опублікованому в квітні, прогнозується, що країні потрібно буде створювати понад 8 мільйонів додаткових робочих місць на рік, щоб встигати за зростанням населення до 2025 року.

Незважаючи на численні звинувачення в корупції та розтраті державних коштів, Нарендра Моді отримав чимало міжнародних нагород. Вже у 2012 та 2014 роках він потрапив на обкладинку азійського видання Time, ставши одним з небагатьох індійських політиків, удостоєних такої честі. У 2014 році CNN-News18 визнав його «Індійцем року», а наступного року Time знову помістив його зображення на свою обкладинку.

Моді неодноразово потрапляв до списків найважливіших людей світу. Time включав його до топ-100 у 2014, 2015, 2017, 2020 та 2021 роках, а Forbes ставив на 15-те місце у 2014 році та на 9-те – у 2015, 2016 і 2018 роках. У 2015 році Bloomberg Markets назвав його 13-ю найвпливовішою людиною планети, а Fortune включив до п'ятірки «найвидатніших лідерів світу».

Моді також відомий як активний користувач соціальних мереж. У 2015 році *Time* включив його до списку «30 найвпливовіших людей в інтернеті» – він був другим за кількістю підписників серед політиків у Twitter і Facebook. У 2018 році він став найпопулярнішим світовим лідером у Instagram. Того ж року ООН вручила йому премію «Чемпіони Землі» за просування Міжнародного сонячного альянсу.

Після переобрання на посаду прем'єр-міністра у 2019 році його образ прикрасив будівлю нафтової компанії в Абу-Дабі. Того ж року у Х'юстоні відбувся масштабний захід «Привіт, Моді» за участю Дональда Трампа та 50 тисяч осіб. У 2020 році він отримав пародійну Шнобелівську премію за дії під час пандемії, але також – орден Легіону Заслуг від США.

У липні 2024 року Моді отримав найвищу російську нагороду – орден Святого Андрія Первозванного. Пізніше Нігерія нагородила його Орденом Нігеру, а Кувейт – Орденом Мубарака Великого. На початку 2025 року він став Великим Командором Ордена Зірки та Ключа на Маврикії, а у квітні – отримав найвищу нагороду Шрі-Ланки для іноземних лідерів.

Цей виклик стосується розбіжностей щодо колективних зобов'язань. Коли «ми, люди», стикаємося з глибокими внутрішніми розбіжностями щодо того, які політичні зобов'язання ми повинні прийняти, чи є сенс говорити, що функція державних відзнак, які присуджуються від нашого імені, полягає в тому, щоб відзначати та підкріплювати «наші» колективні зобов'язання.

Основна моральна функція державних нагород щодо таких розбіжностей полягає не в їх вирішенні; скоріше, це допоможе запобігти серйозному підризу таких розбіжностей у соціальній єдності. Державні нагороди можуть допомогти цим зусиллям, позначаючи та зміцнюючи підстави для «солідарності за відсутності консенсусу».

Подібним чином, коли держава вшановує спадщину антидискримінаційних рухів, вона фактично говорить: «Ми погоджуємося, що конкретні моральні цілі, за які ці рухи боролися, є важливими для наших колективних прагнень, навіть якщо існує багато моральних питань, з якими ми гостро боремося». Проте все виглядає зовсім інакше, коли велика частина суспільства сповідує принципи, які явно лежать поза межами, наприклад, рішуча відмова визнавати базову моральну рівність расових, етнічних чи релігійних меншин.

За таких обставин – і особливо коли тих, хто чинить опір огидним поглядам, зображують як «маргінальних радикалів» – політичні лідери

знову виходять на перший план, не як одержувачі почестей, а радше як особи, які мають особливу владу надавати певні почесті. Політичні лідери повинні використати свою особливу позицію, щоб просувати зусилля щодо трансформації колективних зобов'язань, щоб зробити сьогодинішній «радикалізм» мейнстрімом завтрашнього дня. І один із способів сприяння такій трансформації, у свою чергу, пролягає через певні почесті, які політичні лідери можуть надавати просто завдяки символічній владі, притаманній їхнім посадам.

Яскравий приклад ефективного використання такої символічної влади можна знайти в одній із найвідоміших промов у сучасній історії Америки. У березні 1965 року, враховуючи його десятиліття досвіду роботи в Конгресі, президент Ліндон Джонсон очікував продовження протесту Півдня проти законодавства, яке захищає права темношкірих виборців, навіть після того, як жорстокість південних поліцейських проти активістів громадянських прав у Сельмі викликала широке обурення. Тому президент відмовився сприймати будь-який законодавчий успіх як належне і наполягав на спеціальному зверненні до Конгресу про право голосу, яке трансливалося по національному телебаченню. (Schlagberger, E. M., Bornmann, L., & Bauer, J., 2016)

У цьому зверненні Джонсон прямо порівняв Сельму з Конкордом, Лексінгтоном і Аппоматтоксом і заявив, що жодні економічні, наукові чи військові досягнення Америки не можуть компенсувати колективну нездатність впоратися з питанням расової рівності. (Dhattiwala, Raheel, 2019)

Справді, безперечно, найдраматичніший момент у промові Джонсона настав, коли він прямо віддав честь руху за громадянські права двома оманливо простими словами: «ми переможемо».

Як писав один із біографів Джонсона: «Настала хвилина приголомшеної тиші, коли публіка зрозуміла той факт, що президент сприйняв гімн протесту темношкірих. А потім майже весь зал піднявся в унісон. Сльози котилися по щоках сенаторів, конгресменів і спостерігачів на галереї, зворушених радістю, піднесенням, Для зміни переможцем стала людська порядність, найвищі стандарти, за якими повинна була жити нація». Використовуючи своє унікальне офіційне становище, щоб стверджувати, що ми беремо на себе певні зобов'язання, Джонсон явно намагався стимулювати трансформацію колективних настроїв, спонукаючи більше громадян фактично виконувати зобов'язання, які б їх взяли. (Kinnvall, Catarina, 2019) «Я хотів, – писав пізніше Джонсон, – вико-

ристати кожному унцію морального переконання свого президентства». ("President Johnson's Special Message to Congress: The American Promise," March 15, 1965)

«І якщо ми переможемо кожного ворога, якщо ми подвоїмо наше багатство і завоюємо зірки, і все ще будемо нерівними в цьому питанні, тоді ми зазнаємо невдачі як народ і як нація».

«Жодного іншого американського президента, – зауважила New York Times після виступу, – порушив питання рівності. . . так відверто моральна причина для нього самого та для всіх американців. . . Жоден інший американський президент так повністю не ототожнював себе з цією справою». ("President Johnson's Special Message to Congress: The American Promise," March 15, 1965)

«Їхня справа також має бути нашою справою... ми всі маємо подолати пагубну спадщину фанатизму та несправедливості. І ми переможемо». ("President Johnson's Special Message to Congress: The American Promise," March 15, 1965)

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Отже кейс Нарендри Моді демонструє складну подвійність державних нагород – хоча міжнародне визнання (рейтинги Bloomberg, Fortune) та престижні відзнаки (нагорода ООН «Чемпіони Землі», Орден Легіону Заслуг) проектує імідж глобального лідера, одночасне нагородження суперечливими відзнаками (Шнобелівська премія, ордени російського зразка) виявляє, як нагороди можуть служити конкуруючим політичним цілям.

Розповсюдження нагород, якими відзначено Моді, відображає концепцію П'єра Бурдьє про накопичення символічного капіталу, коли політичні лідери використовують нагороди для консолідації влади як всередині країни (проекція зображення на будівлю ADNOC, захід «Howdy Modi»),

так і на міжнародній арені через «дипломатію нагород» серед країн Глобального Півдня.

Теоретична рамка передбачає, що державні нагороди мають сприяти соціальній згуртованості, але приклад Моді показує, як вони можуть стати точками розколу, коли сприймаються як легітимація суперечливих політик (поводження з пандемією, відносини з меншинами) чи геополітичних орієнтирів (зв'язки з Росією під час війни в Україні).

Хоча домінування Моді в соцмережах (топ-30 інтернет-інфлюенсерів за версією Time) уособлює сучасний політичний брендинг, воно ж дозволяє громадськості оскаржувати легітимність нагород, як видно з критики його екологічної премії на тлі розширення видобутку вугілля в Індії.

Порівняння з моментом боротьби за громадянські права Ліндона Джонсона підкреслює, як політичні лідери історично використовували символічні акти (промови, нагороди) для перенаправлення суспільних цінностей, хоча приклад Моді показує обмеження, коли такі жести не підкріплені суттєвими змінами політики.

Концентрація недавніх нагород Моді від африканських (Нігерія), близькосхідних (Кувейт) та країн Індійського океану (Маврикій, Шрі-Ланка) виявляє новітні мережі символічного обміну Південь-Південь, які кидають виклик західним системам визнання.

Цей аналіз в кінцевому підсумку ставить під сумнів те, чи свідчать численні нагороди про справжнє глобальне лідерство, чи відображають витончене "відбілювання" репутації, особливо коли їх присуджують режими, які самі стикаються з звинуваченнями у демократичному відступництві. Напруга між церемоніальним об'єднанням і суттєвими політичними розбіжностями залишається нерозв'язаною в цьому дослідженні випадку Моді.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Sonia Faleiro Let Them Eat Statues. Narendra Modi is building multimillion-dollar monuments while India's poorest citizens die of hunger and preventable diseases. URL: <https://foreignpolicy.com/2018/11/30/let-them-eat-statues-narendra-modi-sardar-patel-statue-of-unity-india-gujarat-bjp-rss/>
2. "President Johnson's Special Message to Congress: The American Promise," March 15, 1965, <http://www.lbjlibrary.org/lyndon-baines-johnson/speeches-lms/president-johnsons-special-message-to-the-congress-the-american-promise>
3. Tom Wicker, "Johnson Urges Congress at Joint Session to Pass Law Insuring Negro Vote–Nation Hears Him," New York Times, March 15, 1965 (subtitled "President, in Televised Speech, Promises We Will Overcome")
4. Shukla, Sunil & Dwivedi, A.. Sardar Patel: An Architect of Unified India. URL: https://www.researchgate.net/publication/381926692_Sardar_Patel_An_Architect_of_Unified_India/citation/download
5. "Socio-Political Ideas of Sardar Patel: focus on Nation Building", International Journal of Emerging Technologies and Innovative Research (www.jetir.org | UGC and issn Approved), ISSN:2349-5162, Vol.9, Issue 7, page no. ppd66-d71, July-2022, Available at : <http://www.jetir.org/papers/JETIR2207307.pdf>.
6. Kumar, C. *Contribution of Sardar Patel in the making of India and the relevance of his ideas*. Research Review Journal of Social Science, 1(1), 2021, 19–21. <https://rrjournals.co.in/>
7. Fromkin, D. Lyndon Johnson and Foreign Policy: What the New Documents Show [Review of *The Wages of Globalism: Lyndon Johnson and the Limits of American Power*; *Lyndon Johnson Confronts the World: American Foreign Policy*,

- 1963-1968; L.B.J. and Vietnam: A Different Kind of War; The Johnson Years: A Vietnam Roundtable, by H. W. Brands, W. I. Cohen, N. B. Tucker, G. C. Herring, & T. Gittinger]. *Foreign Affairs*, 74(1), 1995, 161–170. <https://doi.org/10.2307/20047027>
8. Karatzas, Konstantinos D. Lyndon B. Johnson and the Civil Right Act of 1964. *Vestnik Volgogradskogo gosudarstvennogo universiteta. Serija 4. Istorija. Regionovedenie. Mezhdunarodnye otnoshenija*. 21. 2016, 25-33. 10.15688/jvolsu4.2016.3.3.
9. Schlagberger, E. M., Bornmann, L., & Bauer, J. At what institutions did Nobel laureates do their prize-winning work? An analysis of biographical information on Nobel laureates from 1994 to 2014. *Scientometrics*, 109, 2016, 723-767.
10. Massoud, M. F. International Arbitration and Judicial Politics in Authoritarian States. *Law & Social Inquiry*, 39(1), 2014, 1–30. <http://www.jstor.org/stable/24545698>
11. Jaffrelot, Christophe Modi's India: Hindu Nationalism and the Rise of Ethnic Democracy, translated by Schoc h, Cynthia, Princeton and Oxford: Princeton University Press, pp. 40–41, ISBN 978-0-691-20680-6, archived from the original on 22 June 2023, retrieved 22 June 2023
12. Shahani, Nishant Pink Revolutions: Globalization, Hindutva, and Queer Triangles in Contemporary India, Critical Ethnic Studies Association series, Evanston, Illinois: Northwestern University Press, ISBN 978-0-8101-4363-0, archived from the original on 22 June 2023, retrieved 22 June 2023
13. Dhattiwala, Raheel Keeping the Peace: Spatial Differences in Hindu-Muslim Violence in Gujarat in 2002, Cambridge University Press, p. 73, ISBN 978-1-108-49759-6, archived from the original on 22 June 2023, retrieved 22 June 2023
14. Kinnvall, Catarina "Populism, ontological insecurity and Hindutva: Modi and the masculinization of Indian politics", *Cambridge Review of International Affairs*, 32 (3): 2019, 238–302, 295, doi:10.1080/09557571.2019.1588851, ISSN 0955-7571, S2CID 164991567

REFERENCES

1. Dhattiwala, R. (2019). *Keeping the Peace: Spatial Differences in Hindu-Muslim Violence in Gujarat in 2002*. Cambridge University Press. ISBN 978-1-108-49759-6.
2. Faleiro, S. (2018, November 30). Let Them Eat Statues. Narendra Modi is building multimillion-dollar monuments while India's poorest citizens die of hunger and preventable diseases. *Foreign Policy*. <https://foreignpolicy.com/2018/11/30/let-them-eat-statues-narendra-modi-sardar-patel-statue-of-unity-india-gujarat-bjp-rss/>
3. Fromkin, D. (1995). Lyndon Johnson and Foreign Policy: What the New Documents Show [Review of *The Wages of Globalism: Lyndon Johnson and the Limits of American Power*; *Lyndon Johnson Confronts the World: American Foreign Policy, 1963-1968*; *L.B.J. and Vietnam: A Different Kind of War*; *The Johnson Years: A Vietnam Roundtable*, by H. W. Brands, W. I. Cohen, N. B. Tucker, G. C. Herring, & T. Gittinger]. *Foreign Affairs*, 74(1), 161–170. <https://doi.org/10.2307/20047027>
4. Jaffrelot, C. (2021). *Modi's India: Hindu Nationalism and the Rise of Ethnic Democracy* (C. Schoch, Trans.). Princeton University Press. ISBN 978-0-691-20680-6.
5. Karatzas, K. D. (2016). Lyndon B. Johnson and the Civil Right Act of 1964. *Vestnik Volgogradskogo gosudarstvennogo universiteta. Serija 4. Istorija. Regionovedenie. Mezhdunarodnye otnoshenija*, 21, 25–33. <https://doi.org/10.15688/jvolsu4.2016.3.3>
6. Kinnvall, C. (2019). Populism, ontological insecurity and Hindutva: Modi and the masculinization of Indian politics. *Cambridge Review of International Affairs*, 32(3), 238–302. <https://doi.org/10.1080/09557571.2019.1588851>
7. Kumar, C. (2021). Contribution of Sardar Patel in the making of India and the relevance of his ideas. *Research Review Journal of Social Science*, 1(1), 19–21. <https://rrjournals.co.in/>
8. Massoud, M. F. (2014). International Arbitration and Judicial Politics in Authoritarian States. *Law & Social Inquiry*, 39(1), 1–30. <http://www.jstor.org/stable/24545698>
9. President Johnson's Special Message to Congress: The American Promise. (1965, March 15). <http://www.lbjlibrary.org/lyndon-baines-johnson/speeches-lms/president-johnsons-special-message-to-the-congress-the-american-promise>
10. Schlagberger, E. M., Bornmann, L., & Bauer, J. (2016). At what institutions did Nobel laureates do their prize-winning work? An analysis of biographical information on Nobel laureates from 1994 to 2014. *Scientometrics*, 109, 723–767.
11. Shahani, N. (2021). *Pink Revolutions: Globalization, Hindutva, and Queer Triangles in Contemporary India*. Northwestern University Press. ISBN 978-0-8101-4363-0.
12. Shukla, S., & Dwivedi, A. (2021). Sardar Patel: An Architect of Unified India. https://www.researchgate.net/publication/381926692_Sardar_Patel_An_Architect_of_Unified_India/citation/download
13. Socio-Political Ideas of Sardar Patel: focus on Nation Building. *Journal of Emerging Technologies and Innovative Research (JETIR)*, 9(7), d66. ISSN 2349-5162. <https://www.jetir.org>
14. Wicker, T. (1965, March 15). Johnson Urges Congress at Joint Session to Pass Law Insuring Negro Vote–Nation Hears Him. *New York Times*.

Дата першого надходження рукопису до видання: 25.11.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 10.12.2025

Дата публікації: 30.12.2025